

БОРЩ

A vibrant, stylized illustration of a bowl of borscht. The bowl is dark brown with a white leaf-like pattern around its rim. Inside, a rich red soup is topped with a dollop of white cream and green herbs. A wooden spoon is stuck into the soup. White steam rises from the bowl. Surrounding the bowl are various fresh vegetables: a whole tomato, a sliced tomato, a head of purple cabbage, a bunch of green leafy vegetables, several whole carrots, and sliced carrot and beet rounds. The background is a warm, golden-yellow color with faint outlines of more vegetables.

ПРАВИЛА

Вміст гри

185 карт інгредієнтів

20 карт шкварок

21 карта рецептів

Книжка правил

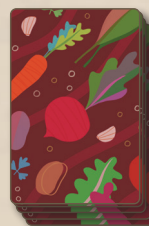
Довідник борщів

7 карт-пам'яток

Приготування до гри

1. Перетасуйте карти інгредієнтів і роздайте **кожному гравцеві по 5 карт долілиць**.
2. Викладіть на стіл горілиць **8 карт інгредієнтів**. Це ваш **ринок**.
3. Решту карт покладіть **колодою інгредієнтів долілиць біля ринку**. Біля колоди залиште місце для скиду.
4. Роздайте кожному гравцеві по **3 карти рецептів долілиць**. Кожен гравець вибирає 1 карту рецепта й кладе її долілиць перед собою, а інші 2 карти скидає. Скинута карта рецептів не знадобляться в цій партії.

Нікому не показуйте свою карту рецепта.

Карта інгредієнта

А **Вартість.** Стільки коштує інгредієнт під час обміну на ринку.

Б **Переможні очки (ПО).** Стільки очок ви наберете за цей інгредієнт у своєму борщі наприкінці гри.

В **Тип.** У гри є 4 типи карт інгредієнтів:

Звичайні . Вони потрібні майже для будь-якого борщу (цих карт багато).

Рідкісні . Вони потрібні лише для деяких борщів (цих карт мало).

Додаткові . Ці інгредієнти можна додавати в будь-який борщ, щоб набрати додаткові ПО, навіть якщо їх немає у вашому рецепті.

Особливі . Карти з цими інгредієнтами скидають, щоб застосувати ефекти, зазначені на них (ці карти не дають ПО).

Карта рецепта

А **Назва рецепта.**

Б **Опис рецепта.**
Трохи історії та фактів про цей рецепт.

В **Рівень звареного борщу:** кількість звичайних та рідкісних інгредієнтів у борщі та кількість ПО за них.

Г **Зображення основних інгредієнтів.**

Д **Склад рецепту.** Звичайні та рідкісні інгредієнти, які треба додати, щоб зварити борщ за цим рецептом.

Перебіг гри

Той, хто останнім готував або їв борщ, стає першим гравцем. Протягом гри, починаючи з першого гравця, ви по черзі за годинниковою стрілкою виконуватимете по 1 ходу. Зауважте, що перший гравець не змінюється до кінця гри.

У свій хід ви виконуєте **ОДНУ** з чотирьох доступних дій:

1. Додати інгредієнт у борщ.
2. Узяти 2 карти.
3. Зіграти особливий інгредієнт.
4. Обміняти інгредієнти.

! Під час перших партій радимо використовувати карти-пам'ятки. На одному боці пам'ятки пояснено символи на картах, а також стисло викладено перебіг гри та умови кінця гри. Інший бік — це повний перелік інгредієнтів та їхня кількість. Ця інформація допоможе вам вибрати рецепт, а також допоможе планувати свої дії протягом гри.

1. ДОДАТИ ІНГРЕДІЄНТ У БОРЩ

Візьміть 1 карту інгредієнта з руки й додайте її у свій борщ (в ігрову зону перед собою).

! У борщ не можна додавати декілька однакових інгредієнтів (це стосується і «Вінницького сала»).

2. УЗЯТИ 2 КАРТИ

Візьміть на руку 2 верхні карти з колоди інгредієнтів.

3. ЗІГРАТИ ОСОБЛИВИЙ ІНГРЕДІЄНТ

Виберіть 1 карту особливого інгредієнта з руки й застосуйте її ефект. Після цього покладіть карту в скид.

! На картах особливих інгредієнтів не зазначено ПО, бо їх не можна додавати в борщ.

Ефекти особливих інгредієнтів

Перець вогник. Виберіть гравця і назвіть інгредієнт у його борщі. Ви можете забрати карту цього інгредієнта у свій борщ або змусити гравця скинути її. Вибраний гравець може скасувати дію цього ефекту, скинувши з руки карту «Сметана».

Чорний перець. Виберіть один з ефектів (скинути 1 карту інгредієнта на свій вибір з борщу кожного суперника АБО забрати з руки кожного суперника по 1 карті інгредієнта) та застосуйте його до кожного гравця, починаючи з гравця ліворуч від вас. Кожен гравець може скасувати дію цього ефекту щодо себе, скинувши з руки карту «Сметана».

Сметана. Коли проти вас застосовують ефекти карт «Перець вогник» чи «Чорний перець», можете скинути карту «Сметана», щоб скасувати дію цих ефектів.

Імбир. Безплатно візьміть на руку 2 будь-які карти інгредієнтів з ринку. Після цього поповніть ринок 2 картами з колоди інгредієнтів.

Кориця. Перегляньте скид, не міняючи порядку карт у ньому. Потім візьміть на руку будь-яку 1 карту інгредієнта, не показуючи її іншим гравцям. Якщо у скиді немає потрібних вам карт, можете повернути на руку щойно зіграну карту «Кориця».

Оливкова олія. Візьміть 5 верхніх карт із колоди інгредієнтів і перегляньте їх. Виберіть 2 карти, які ви візьмете на руку, а інші 3 поверніть у колоду в довільному порядку.

Паприка. Скиньте всі карти з ринку, візьміть 8 карт із колоди інгредієнтів та викладіть їх. Якщо маєте карти на руці, можете обміняти їх на карти з ринку за правилами обміну інгредієнтів (див. нижче). Якщо на ринку опинилися 3 однакові карти інгредієнтів, можете ще раз оновити ринок і виконати обмін.

4. ОБМІНЯТИ ІНГРЕДІЄНТИ

Ви можете обміняти інгредієнти з руки на інгредієнти з ринку:

1. Вкладіть на ринок 1 карту інгредієнта з руки й візьміть з ринку 1 або більше карт інгредієнтів, сума вартостей яких не перевищує або дорівнює вартості викладеної карти.

АБО

2. Вкладіть на ринок кілька карт, щоб узяти лише 1 карту, вартість якої не перевищує або дорівнює сумі вартостей викладених карт.

Якщо на ринку є 3 або більше однакові інгредієнти, гравець може замінити всі інгредієнти на ринку. Це не вважають дією, тому якщо після оновлення на ринку немає потрібних гравцеві інгредієнтів, він може виконати будь-яку дію.

Якщо колода інгредієнтів вичерпалася, перетасуйте скид і утворіть нову колоду.

Виконавши цю дію, скиньте зайві карти або поповніть ринок, щоб на ньому знову було 8 карт інгредієнтів.

Приклад 1. Уляна викладає на ринок карту «Білий буряк» (вартість: 5). На ринку є потрібні їй карти «Свинина» (2) та «Вітамінний пучок» (2). Сума їхніх вартостей дорівнює 4, тобто не перевищує вартості «Білого буряка», тому вона забирає ці 2 карти собі на руку. На ринку залишилося 7 карт інгредієнтів, тож Уляна додає туди 1 карту з колоди інгредієнтів. Хід Уляни завершується.

Приклад 2. Ніка бачить на ринку потрібну їй карту «Мед» (вартість: 6). Щоб купити її, Ніка викладає на ринок карти «Цибуля» (1), «Буряк» (2) та «Чорний перець» (3). Вона взяла з ринку 1 карту інгредієнта, а виклала 3. Отже, тепер на ринку 10 карт, тож Ніка скидає будь-які 2 карти інгредієнтів. Після цього її хід завершується. На цьому ваш хід завершується, і тепер свій хід виконує наступний гравець ліворуч і так далі.

Кінець гри та підрахунок ПО

Якщо наприкінці свого ходу ви виклали всі потрібні інгредієнти у свій борщ, то повинні повідомити про це інших гравців. Тепер усі інші гравці по черзі виконують ще по 1 ходу. Після цього гра закінчується. **Проти гравця, який першим зварив свій борщ, не можна застосовувати ефекти особливих карт.**

Тепер кожен гравець рахує кількість ПО, яку він набирає за свій борщ:

- **ПО за кожен інгредієнт у борщі.** Враховують усі інгредієнти: звичайні, рідкісні й додаткові.

- **ПО за рівень звареного борщу,** як зазначено на карті рецепта. Це кількість карт інгредієнтів з рецепта борщу, який ви зварили. Карти додаткових інгредієнтів не рахують.

4 карти дають 3 ПО, 5 карт — 4 ПО, 7 карт — 7 ПО

! Ви набираєте ПО лише за ті звичайні або рідкісні інгредієнти, які зазначено на карті рецепта. Якщо ви додали в борщ інгредієнти, яких не було у вашому рецепті, то повинні відняти їхні значення ПО від своєї загальної кількості ПО.

Переможцем стає гравець, який набрав за свій борщ найбільше **переможних очок!**

У разі нічиєї претенденти рахують **загальну вартість інгредієнтів** у своїх борщах. Перемагає той, вартість чиїх інгредієнтів найбільша. Якщо далі нічия, тоді порахуйте **кількість інгредієнтів**. Якщо й тут нічия, значить, немає найкращих серед рівних!

Мінігоповнення «Шкварку»

Шкварки — це різноманітні халепи, які трапляються на кухні! Набір карт додасть грі гармидеру та веселощів, а також збільшить тривалість партії приблизно у 2 рази. Радимо грати з доповненням, коли ви вже як слід опануєте правила, зіграєте принаймні кілька партій і станете досвідченими борщоварами.

Залежно від того, наскільки потужний рейвах ви плануєте вчинити на кухні, візьміть **від 3 до 8 випадкових карт шкварок**. Не переглядайте цих карт!

Приготуйте гру як зазвичай, а перед першим ходом рівномірно затасуйте в колоду запасу відібрані карти шкварок долілиць!

Грайте за звичайними правилами! Узявши шкварку, ви повинні покласти її горілиць на стіл так, щоб усі гравці її бачили. **Ви спершу завершуєте свою дію і лише після цього активуєте ефект шкварки.**

! Ефект шкварок завжди пріоритетніший за ефекти інших карт та загальні правила гри!

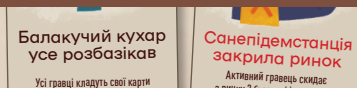
Приклад 1. Ніка бере на руку 2 карти з колоди інгредієнтів. Одна з них — шкварка «Порвалася торбинка». Ніка відкладає цю карту й замість неї бере з колоди інгредієнтів ще 1 карту. Після цього активується ефект цієї шкварки: усі гравці скидають зайві карти з руки, поки в кожного не залишиться 4 карти.

Приклад 2. Уляна грає карту «Паприка», оновлює ринок і бере з колоди інгредієнтів шкварку «Згоріла за смажжак». Уляна відкладає цю карту, замість неї викладає на ринок іншу карту й виконує обмін на ринку, якщо захоче. Після цього активується ефект шкварки: усі гравці скидають зі своїх борщів цибулю та моркву.

! Якщо так сталося, що ефект шкварки стосується кількох гравців (наприклад, троє гравців мають однакову найменшу кількість ПО), то цей ефект застосовують до всіх таких гравців!

За тривалістю ефектів шкварки поділяють на 2 типи:

- **миттєві:** після виконання певної дії карту вилучають із гри, її ефект більше не діє;
- **постійні:** після виконання певної дії карту розміщують біля ринку, її ефект діє до кінця гри.

! Назви постійних ефектів шкварок написано червоним, тож їх легко відрізнити від миттєвих.

! Якщо колода інгредієнтів вичерпалася, і ви повинні перетасувати скид, щоб утворити нову колоду, не затасовуйте в неї карти шкварок. До кінця партії діятимуть лише ефекти постійних шкварок.

Додаткові режими гри

«Турнір»

Кількість гравців: 2-7 | Вік гравців: 8+ | Тривалість: 1-1.5 години

Якщо одна партія здається вам надто простим викликом або різні рецепти та кількість ПО за них не дають відчуття збалансованості гри, спробуйте триваліший турнірний режим.

Візьміть аркуш паперу та складіть **турнірну таблицю** з іменами всіх гравців. Зафіксуйте цільову кількість ПО для перемоги в турнірі, наприклад 100.

Зауважте, що середня кількість ПО для перемоги в 1 партії складає в середньому від 22 до 29. Тобто для досягнення 100 ПО вам, найімовірніше, доведеться зіграти 4 партії. Тривалість 1 партії — 10–20 хвилин, відповідно турнір до 100 ПО триватиме близько години.

Грайте першу партію за звичайними правилами. Після її закінчення запишіть ПО кожного гравця в таблицю. Починайте нову партію, грайте та підсумуйте результати.

100 ПО	Віка	Марина	Роман	Саша
1	22	21	26	17
2	44	44	48	38
3	74	69	69	67
4	101	103	98	92

Турнір закінчується тоді, коли за результатами чергової партії щонайменше один із гравців набере цільову кількість ПО, зазначену в турнірній таблиці (у нашому прикладі 100), або більше. Переможцем турніру стає гравець із **найбільшою кількістю ПО**. У разі нічиєї перемагає гравець, який набрав найбільше ПО в останній партії. Якщо й далі нічия, претенденти ділять перемогу.

«Мемо»

Кількість гравців: 2-10 | Вік гравців: 5+ | Тривалість: 3-5 хвилин

Відберіть від 9 до 16 **пар карт інгредієнтів** (від 18 до 32 карт відповідно). Наприклад, 2 карти «Картопля», 2 карти «Морква», 2 карти «Курятина», 2 карти «Перець вогник», 2 карти «Часник» і так далі. За бажання можна брати скільки завгодно пар, але надто мала їх кількість зробить гру надмірно легкою, а зовелика — складною.

Добре перетасуйте відібрані карти та викладіть їх долілиць квадратом або прямокутником. Наприклад, 24 карти для зручності варто викласти прямокутником 6 x 4.

Партію починає наймолодший борщовар. Він вибирає будь-які 2 карти й **перевертає їх горілиць**.

- Якщо відкриті карти однакові, вони утворюють **пару**. Гравець, що відкрив **пару**, забирає ці карти собі та виконує ще один хід, відкриваючи 2 нові карти.

- Якщо відкриті карти різні (не утворюють пару), гравець перевертає їх долілиць, не міняючи їхнього розташування. Далі хід виконує наступний гравець ліворуч.

Гра закінчується, щойно гравці відкриють останню пару. Перемагає гравець, який зібрав **найбільшу кількість пар**.

«Загублені інгредієнти» *Кількість гравців: 2-6 | Вік гравців: 5+ | Тривалість: 10-15 хвилин*

Відберіть усі **звичайні та рідкісні інгредієнти**, добре перетасуйте утворену колоду та роздайте кожному гравцеві по 5 карт долілиць. Не переглядайте їх! Покладіть долілиць на центр стола колоду карт рецептів.

На початку раунду відкрийте верхню карту рецепта. Усі гравці дивляться на неї протягом **5 секунд**, намагаючись запам'ятати інгредієнти в цьому рецепті. Далі рецепт перевертають долілиць, а гравці переглядають інгредієнти на своїх руках і викладають ті, які, на їхню думку, наявні в рецепті, який вони щойно бачили.

Після цього карту рецепта перевертають горілиць, а гравці звіряють свої інгредієнти:

- кожен **наявний** у борщі інгредієнт гравці забирають у свій окремий **запас**;
- кожний **відсутній** скидають, а разом із ним — ще 1 карту з **запасу** (якщо є).

Наприкінці раунду всі добирають до **5 інгредієнтів на руці** (не переглядайте їх). Скиньте відкриту карту рецепта й на початку наступного раунду відкрийте нову.

Партія триває 21 раунд (за кількістю карт рецептів), проте ви можете регулювати її тривалість, узявши менше рецептів. Якщо колода інгредієнтів вичерпалася, перетасуйте скид та утворіть нову.

Перемагає гравець, який наприкінці партії має найбільшу кількість інгредієнтів у **запасі**. У разі нічиєї претенденти ділять перемогу.

«Запам'ятай рецепт» *Кількість гравців: 2-∞ | Вік гравців: 5+ | Тривалість: 2-3 хвилини*

Відберіть усі **звичайні та рідкісні інгредієнти**, добре перетасуйте та розкладіть інгредієнти горілиць так, щоб вони були видні всім гравцям.

Роздайте кожному гравцеві по 1 випадковій карті рецепта долілиць. **Не переглядайте їх**. Після того як останній гравець отримує карту рецепта, усі гравці **одночасно** відкривають свої рецепти, переглядають перелік інгредієнтів **рівно 15 секунд** і відкладають убік долілиць. Тепер гравці з пам'яті намагаються зібрати інгредієнти для своїх борщів із загального запасу.

Після цього відкрийте карти рецептів та перевірте, чи все ви правильно зібрали. Перемагають гравці, які правильно зібрали свої борщі.

Командний режим. Ви можете розділитися на команди. Грайте за описаними вище правилами, за винятком того, що рецепт запам'ятовує, а потім збирає не один гравець, а вся команда.

Мініігри з інгредієнтами для наймолодших

Карти з гри «Борщ» можуть також бути цікавим навчальним матеріалом!

- Візьміть випадкову карту інгредієнта й попросіть дитину розказати, **в яких ще стравах використовують цей продукт**. Нехай пофантазує та згадає максимальну кількість страв. Які страви подобаються? Які ні? В які страви можна було б додати цей інгредієнт?
- Запропонуйте дитині **посортувати інгредієнти** — за тим, які треба готувати, а які можна вживати сирими; які ростуть в землі, які — на землі, а які взагалі не рослинного походження; за кольором, за першою літерою назви тощо.
- Спробуйте **геометричні ігри**, запропонувавши дитині скласти найдовший ряд з інгредієнтів одного кольору або квадрат чи трикутник, де одна сторона має один колір (окрім кутових) або навпаки — складена з інгредієнтів, які жодного разу не повторюються.
- Візьміть 2, 3 або 4 випадкові різні інгредієнти й запитайте дитину, **в яких стравах є всі ці продукти**. Додайте ще один новий випадковий інгредієнт і запитайте дитину, чи можна приготувати перелічені страви з ним.

Експериментуйте з компонентами «Борщу» та створюйте нові ігрові форми комунікації дітей, щоб розвинути їхню фантазію, творчі здібності та навички спілкування!

Дізнайтеся більше про нашу країну завдяки рецептам борщів

Поговоріть з дітьми про кожен рецепт борщів із різних куточків України. Прочитайте їхні описи з книги рецептів, яку додано до гри. Розкажіть, як рецепти відображають сутність історії нашої країни, специфіку регіонів, що саме вплинуло на добір інгредієнтів і спосіб приготування — наприклад, чому на Львівщині в борщ додають гриби, а в Одесі — рибу, що неймовірно собі уявити в центральній частині країни.

Творці гри

Автор гри: Олександр Куксін

Ілюстрації: Максим Гнатик

Керівник проєкту: Роман Козумляк

Верстка та дизайн: Артур Патрихалко

Редагування: Святослав Михаць, Олена Науменко

Подяки: Уляна Куксіна, Лев Богачов, Валентина Карева,

Анастасія Андрушко, клуби настільних ігор ВНМУ та ДонНУ.

lordofboards.com.ua

Дякую моїй дорогій дружині Марині за натхнення, ідеї, поради та допомогу в розробці та тестуванні. Без тебе ця гра не побачила б світ!